

Juryrapport

Jan Brouwer Scriptieprijs 2018 – Religiewetenschappen en Theologie

Chanan Raguse (Protestantse Theologische Universiteit)

Enslaved to Christ: Paul and the free Corinthian christian as 'slaves of Christ', a metaphor theoretical investigation into the Pauline expression δοῦλος Χριστοῦ

Bij de ingezonden werkstukken voor de rubriek Religiewetenschappen en Theologie heeft de jury gekozen voor de masterscriptie van Chanan Raguse, getiteld 'Enslaved to Christ: Paul and the free Corinthian Christian as 'slaves of Christ'. A Metaphor theoretical Investigation into the Pauline expression of doulos Christou'. Zijn werkstuk mag in alle opzichten voorbeeldig worden genoemd, waarbij de kwalificatie voorbeeldig geenszins moralistisch moet worden opgevat. In een eerste hoofdstuk komen vier hedendaagse interpretaties van de metafoor 'slaaf van Christus' aan de orde, die alle vier even overzichtelijk als bondig worden besproken en gewogen. De uitdrukking slaaf van Christus blijkt een metafoor die (1) sociaal-historisch belicht kan worden, (2) tegen de achtergrond van het Oude Testament, (3) als topos binnen de grieks-romeinse literatuur en (4) vanuit het nieuw zelfverstaan van tot het christendom bekeerde slaven. In het tweede hoofdstuk brengt de auteur de metafoortheorie van Kövecses voor het voetlicht. Dat biedt hem het theoretisch kader om rekening te houden met de verschillende contexten waarbinnen de metafoor 'doulos Christou' zijn betekenis kon krijgen. Metaforen spelen immers hun rol in het veelal gelaagde proces van communicatie tussen zender en ontvanger en in dat proces kan zoiets ontstaan als 'conceptual blending'. Gebruik makend van dit theoretisch kader komt de auteur dan in een laatste hoofdstuk tot een eigen gedifferentieerde beoordeling van de manier waarop de metafoor geklonken kan hebben en betekenis kreeg. De metafoor 'slaaf van Christus' duidt allereerst de nieuwe identiteit aan; door het geloof is de betreffende persoon deel van de huishouding van Christus (zoals in 1 Cor. 7:22); in de tweede plaats dient ze ter autorisatie van de schrijver van een brief, zoals in de inleidingen van de brieven aan de Romeinen, de Filippenzen en de Galaten. Wat opvalt in de analyse en uitwerking van Raguse is een methodische soberheid en strakheid, die niet saai maar eerder gespierd en trefzeker aandoet.

Tot de kwaliteiten van de scriptie die de jury tot haar keus hebben gebracht mag niet alleen gerekend worden dat dit onderzoek werkelijk een stap verder brengt in inzicht en toepassing van een metafoortheorie, het is ook een werkstuk dat zich niet aan overbodige lengte schuldig maakt. De scriptie beslaat inclusief de bibliografie 42 bladzijden, kent geen vetranden, is zeer overtuigend in analyse en levert een afgerond resultaat. De overzichtelijkheid, beknoptheid en weglating van het overbodige doet – dat zal ieder begrijpen – weldadig aan wanneer men als docent en beoordelaar ook wel eens te maken heeft met werkstukken die meer dan 100 pagina's beslaan en het geduld en uithoudingsvermogen van de beoordelaar danig beproeven. Dat laatste is hier geenszins het geval. Met grote eenparigheid en zonder langdurige deliberatie heeft de jury besloten aan Chanan Raguse de Jan Brouwer scriptieprijs, categorie Religiewetenschappen en Theologie 2018 toe te kennen. Wij feliciteren hem van harte en sluiten daarbij zijn supervisor in, Prof. dr. Annette Merz.

Prof. dr. C. (Kees) van der Kooi, hoogleraar systematische theologie Vrije Universiteit

Prof. dr. E.G.E. (Ernestine) van der Wall, hoogleraar geschiedenis van het Christendom en van de leerstellingen van de christelijke godsdienst Universiteit Leiden

De jury vergaderde op 22 maart 2018 onder leiding van KHMW-directeur Mr. E.H. Huisman, in de aanwezigheid van Prof. mr. A. Soeteman, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW en Drs. S. van Manen, secretaris KHMW.